

הכשרת מדריכות לליווי והעשרה התפתחותית בשיטת שלהב-Child' Space בירושלים

(בהיקף של 330 ש"א)
שנה"ל תשפ"ב-ג

מועד פתיחת הקורס: 31.01.22

מועד סיום הקורס: 27.02.23

מטרות

1. הכשרת מדריכות לליווי והעשרה התפתחותית לתינוקות והוריהם בגישה רב מערכתית.

2. התמקדות בהתפתחות מוטורית, רגשית חברתית וקוגניטיבית, וחשיבות השילוב והתיאום בין כל הערוצים, בו-זמנית.

***הערה:** בהמשך מופיעה רשימה ביבליוגרפית.
כחודש לפני כל מפגש או הרצאה, מקבלות התלמידות את שמות המקורות בהם צריך לעיין/לקרוא וכן הנחיות לאביזרי עזר שונים בהם יש להצטייד בהתאם לתוכן המפגש.

מנהלת הקורס: אורה אברהם
טל: 054-5603036

תוכנית הלימודים

מסגרת לימודי תעודה בשיטת שלהב כוללת:

1. שיעורים מעשיים בתנועה, המבוססים על שלבי ההתפתחות של התינוק ונקראים **DME (Developmental Movement Exploration)**
 2. רכישת כישורי אבחון וניתוח השלב ההתפתחותי של התינוק.
 3. **הדגמת עבודה עם הורה ותינוק**, בהתאם לשלבי ההתפתחות הנלמדים - החל בתינוקות בריאים, דרך עיכובים התפתחותיים ועד מקרים נורולוגיים.
 4. **הרצאות** בנושאי התפתחות מוטורית, התפתחות מערכת העצבים, חושים ומערכת החישה, פסיכולוגיה התפתחותית, הנקה, שינה, התפתחות השפה, משחק ומשחקיות ועוד.
 5. הכשרה ל**עבודה פרטנית** הורה ותינוק.
 6. הכשרה ל**הדרכה בסדנאות** להורים ולתינוקותיהם.
 7. **עבודה מעשית** עם תינוקות, הן במסגרת הלימודים בפרקטיקום בהדרכת הצוות החינוכי, והן במסגרת העבודה המעשית במעון יום הקרוב למקום המגורים, בנוסף ליום הלימודים, אחת לשבוע במשך 12 מפגשים של שעתיים כל אחד. במחצית השנייה של הקורס על התלמידות להגיש עבודה מסכמת בקבוצה.
- במחצית השנייה של הקורס** על התלמידות להגיש **עבודה סמינריונית**.

לימודי תעודה: לבוגרות הקורס תוענק תעודה

. מטעם ד"ר חוה שלהב ומכללת וינגייט

המנחות בקורס:

אורה אברהם

מורה בכירה ומוסמכת להכשרת מדריכים בשיטת שלהב - ChildS'pace.
-מורה ומטפלת בשיטת פלדנקרייז, בעלת ותק של כ-30 שנה בעבודה עם טווח גילאים רחב וכן עם בעלי מוגבלויות.
בוגרת האקדמיה למחול ע"ש רובין בירושלים במגמת תנועה ובכתב-תנועה.

אורלי גת, תלמד בקורס כמרצה אורחת

מורה בכירה ומוסמכת להכשרת מדריכים בשיטת שלהב Child'Space,
בעלת ותק של 8 שנים בהדרכה בארץ ובחו"ל. כותבת שותפה
(יחד עם ד"ר שלהב) של הספר "פסיעות ראשונות במרחב".
מורה ומטפלת בשיטת פלדנקרייז. בעלת תואר שני ומטפלת מוסמכת
בריפוי בעיסוק. מתמחה בעבודה עם תינוקות ופעוטות בעלי לקויות
התפתחותיות, תסמונות ואוטיזם.

**צוות ההוראה של הקורס מלווה את הסטודנטיות באופן אישי
הן בשיעורי תנועה ובעבודה בזוגות, בחלק המעשי של הלימודים
והן בעבודה המסכמת ובעבודה המעשית.**

הלימודים ושכר לימוד:

השיעורים המעשיים של הקורס יתקיימו במכללת וינגייט ירושלים

9:00-15:00 בימי שני בין השעות

השעה האחרונה היא שעת רשות, לא חובה להשתתף

ימים נוספים יתקיימו באופן מרוכז
כדי לקיים 50 מפגשים בתוך שנת לימודים אחת.

**משך הלימודים - 50 מפגשים, אחת לשבוע, 5 שעות כל מפגש,
במשך שנה.**

**סה"כ כ-300 שעות אקדמיות
בתוספת 30 שעות של התנסות מעשית.
שכר הלימוד 13,350 ₪ (ניתן לשלם בתשלומים).
דמי הרשמה: 200 ₪**

**מי שאינן מורות לפלדנקרייז תתקיים סדנת הכנה במשך שני מפגשים
בטרם המפגש הראשון של הקורס עצמו וימשך מיד עם פתיחת
הלימודים בסוף יום לימודים כשעה נוספת (14-15),
לצורך הקניית העקרונות והיסודות של שיטת פלדנקרייז.
עלות הסדנא 450 ש"ח.**

נושאי הלימוד	תאריך	מפגש מספר
מכינה להקניית עקרונות ויסודות של שיטת פלדנקרייז. מיועד לשאינן מורות לפלדנקרייז סדנת הכנה תהווה בסיס לקורס. בין השעות: 9:00-1400	24.01.22	
מכינה לשיטת פלדנקרייז. מיועד לשאינן מורות לפלדנקרייז סדנת הכנה תהווה בסיס לקורס. בין השעות: 9:00-1400	28.01.22	
א. שיחת פתיחה ב. DME: שיעור בתנועה התפתחותית: לחיצות ועזיבות ג. ניתוח ודיון ה-DME ד. הדגמת עבודה עם תינוק ה. דיון וניתוח העבודה עם התינוק ו. הדגמת עבודה פרטנית - בזוגות (אחד לשני)	31.01.22	1
א. המשך DME - לחיצות ועזיבות - באלכסונים ב. עבודה עם תינוק בן 2-3 חודשים + דיון וניתוח ג. הדגמת עבודה פרטנית - בזוגות (אחד לשני) ד. 14-15 סדנת פלדנקרייז	7.02.22	2
א. הרצאה - התפתחות מוטורית בשנה הראשונה ב. הדגמת עבודה עם תינוק + ניתוח ודיון ג. DME-הרמת ראש וניתוח ודיון על הDME ד. עבודה פרטנית-הדגמה בזוגות (אחד לשני) 14-15 סדנת פלדנקרייז	14.02.22	3
א. DME-המשך הרמת הראש+ניתוח ודיון על ה-DME ב. הדגמת עבודה עם תינוק + הורה, ודיון ג. עבודה בזוגות ועם בזוגות ד. הכרות אישית ה. 14-15 סדנת פלדנקרייז	21.02.22	4
א. DME-סיכום הרמת ראש הכנה להתהפכות-דיון ב. עבודה עם תינוק והורה + דיון ג. הרצאה -חושיים ותחושה ד. עבודה בזוגות ועם בזוגות	28.02.22	5
א. DME-המשך: התהפכות מהגב לבטן ומהבטן לגב, שיווי משקל, אוריינטציה. שימוש בכוחות הקרקע. שימוש במנופים ב. סדנא לתינוקות והוריהם - שלב הרמת הראש ודיון ג. הנקה (סרט + דיון) ד. עבודה בזוגות - הכנה להתהפכות	7.03.22	6
א. התהפכות - קשר עין רגל ב. הדגמה -עבודה עם תינוק בן 5 חודשים ודיון ג. התנסות במגע עמוק; דחיסות; טפיחות; תנוחות נשיאה בעמידה; ערסול. ד. עבודה בזוגות	14.03.22	7

נושאי הלימוד	תאריך	מפגש מספר
<p>א. DME ב. התנסות במגע עמוק; דחיסות; טפיחות; תנוחות נשיאה בעמידה; ערסול. ג. הרצאה: מתנועת רפלקס לתנועה רצונית נוירולוגיה עוברית והתפתחות ראשונית</p>	21.3.22	8
<p>א. הרצאה: התפתחות רגשית בגיל הרך, תקינה וחריגה ב. הדגמה-עבודה עם תינוק בן 4 ח' והורה-התהפכות ודין ג. DME מהצד לבטן. מהצד לגב, אוריינטציה, רוטציה, כפיפה צדית, שימוש במנוף רגל לצורך התהפכות</p>	28.3.22	9
<p>א. DME - הכנה לזחילה על הגב ב. הדגמה עם תינוק והורה ג. ניתוח ודין ההדגמה ד. עבודה עם בובות, בקבוצות</p>	4.04.22	10
<p>א. המשך DME - זחילה, מיפוי כף הרגל וזחילת גחון ב. ניתוח ודין ה-DME ג. הרצאה: ההתפתחות בשנה הראשונה - חוה ד. עבודה עם בובות, בקבוצות ה. הרצאה על השלד</p>	11.04.22	11
<p>א. DME - זחילה: גחון, הוצאת יד מתחת לבטן ב. פרקטיקום תלמידות ג. ניתוח ודין ה-DME ד. עבודה בזוגות ומבחן שלהב</p>	2.05.22	12
<p>א. DME - זחילה על שש מעבר לברכיים ב. סדנא לקראת התהפכות: חציית קו-אמצע, קשר בין חגורת כתפיים ואגן, כפיפה צדית בבית החזה, רוטציה בעמוד השדרה + התהפכות ג. ניתוח ודין הסדנה ד. עבודה עם בובות</p>	9.05.22	13
<p>א. DME - סיכום זחילה (זחילה לטראלית, זחילה קונטרה לטראלית, זחילת גחון, זחילה לאחור, זחילה בישיבה) הדגמה בעבודה עם תינוק/ת בן/ת שנה ב. ניתוח ודין ההדגמה ג. הרצאה על הרפלקסים ד. הכנה לפרקטיקום ועבודה עם בובות</p>	16.05.22	14
<p>א. DME-מעברים לישיבה: משכיבה על הגב ומשכיבה על הבטן ב. פרקטיקום ג. הרצאה: התפתחות תינוקות עד גיל שנה (רגישות וסטיבולרית, אסימטריה, התמצאות במרחב) ד. הכנה לקראת סטאז' במעונות</p>	23.05.22	15
<p>א. DME-המשך ישיבה צדית: הקשר בין אגן לראש, תנועת הראש והאגן ב. ניתוח ודין ה-DME ג. עבודה עם תינוק ד. עבודה בזוגות - מעבר לישיבה (קשר רגל-יד, מעבר לישיבה צדית מהגב, משכיבה לעמידה על שש, משש לישיבה צדית ומשש לישיבה על ברכיים.</p>	30.05.22	16

חופשת פסח

מפגש מספר	תאריך	נושאי הלימוד
17	6.06.22	א. DME - ישיבה שלמה ומעברים בין כל הישיבות - סכום התיישבות ב. הדגמת עבודה עם תינוק + דיון ג. הכנה לפרקטיקום ד. עבודה עם בזבות
18	13.06.22	א. DME - שיעור בתנועה ב. הדגמת עבודה עם תינוק + דיון ג. הרצאה תיאורטית על הזחילה
19	20.06.22	א. DME - זחילה ובעיותיה ב. פרקטיקום ג. הדגמת עבודה עם תינוק + דיון ד. הרצאה: פסיכולוגיה התפתחותית
20	27.06.22	קורס עזרה ראשונה (יתכן כי קורס זה יתקיים גם באחד המפגשים האחרים בקורס)
21	4.07.22	א. DME - הכוונים הקרדינאליים של עמוד השדרה והקשר שלהם לאבני דרך התפתחותיות. ב. סדנה: עבודה עם קבוצת הורים ותינוקותיהם - זחילה ג. דיון ותרגול
22	11.07.22	א. DME - הפרעות אכילה ב. הדגמה עם תינוק ג. עבודה עם בזבות - בקבוצות
23	18.07.22	א. DME - מעבר אל הברכיים, מול כיסא ב. הכנה לפרקטיקום ג. עבודה בזוגות
24	25.07.22	א. פרקטיקום במעון ב. צפייה בסרט: עבודה עם ג'ולי וטאבי ג. עבודה בזוגות
25	1.08.22	א. DME - מיפוי כפות הרגליים, תנועת כף הרגל והקשר למפרק הירך ב. עבודה עם תינוק + דיון ג. עבודה בזוגות
26	8.08.22	א. DME - אסימטריה של תנועת הראש (טורטיקוליס) ב. עבודה עם תינוק + דיון ג. עבודה עם בזבות ובזוגות על האסימטריה של תנועת הראש
27	15.08.22	א. DME - עמידה על שש, תנועת ראש ועיניים (שיעור הזכוב) ב. עבודה עם תינוק + דיון ג. הרצאה: CP (שיתוק מוחין) ד. צפייה בסרט: חוה עובדת עם ראש ודיון
28	5.09.22	א. DME - המשך שיעור הזכוב + דיון ב. סדנה: עבודה עם קבוצת הורים ותינוקותיהם זחילה וישיבה ג. הסבר תיאורטי: עבודה בסדנאות

חופשת קיץ

מפגש מספר	תאריך	נושאי הלימוד
29	12.09.22	א. DME - ישיבה מזרחית - משחק בזוגות ב. עבודה עם תינוק + דיון ג. עבודה בזוגות - כפיפה ויישור של הגו. מעקב עיניים הדגמה עם תלמידים ד. הכנה להגשת עבודה סמינריונית
30	19.09.22	א. DME - התרוממות וישיבה על הברכיים מול כיסא ב. עבודה עם תינוק + דיון ג. הרצאה: פסיכולוגיה התפתחותית ד. שאלות ושיחה על הנעשה במעונות - בקבוצות
31	3.10.22	א. DME-דרכים למעבר מישיבה ולעמידה ולהתחלת הליכה ב. דיון על פרק "הלמידה", מתוך הספר "הנסתר שבגלוי" ג. עבודה בזוגות ועם בובות
32	24.10.22	א. DME - דרכים למעבר לעמידה - ליד כיסא ב. עבודה עם תינוק + דיון ג. עבודה בזוגות
33	31.10.22	א. DME-מזחילה להליכה ב. עבודה עם תינוק + דיון ג. עבודה עם בובות ד. תרגיל בזוגות
34	7.11.22	א. DME - ארגון העמידה ליד כיסא ב. שאלות הקשורות להגשת העבודה הסמינריונית ג. הרצאה: התפתחות התנועה בשלב העמידה וההליכה ד. הקניית הרגלי שינה בגיל הרך-שירה קראוטהמר
35	14.11.22	א. DME- הליכה על קצות האצבעות ב. עבודה עם תינוק + דיון ג. עבודה בזוגות - על כפות הרגליים, בעמידה ליד כיסא ד. פסיכולוגיה התפתחותית של שלב העמידה וההליכה
36	21.11.22	א. DME-כפיפה וזקיפה בעמידה ב. הכנה לפרקטיקום ג. סדנה: עבודה עם קבוצת הורים ותינוקותיהם-הליכה+עמידה ד. הסבר תיאורטי: בעיית ילדים ההולכים על קצות האצבעות ה. עבודה בזוגות על נושא ההליכה על קצות האצבעות
37	28.11.22	א. DME- עיניים ב. הדגמה עם תינוק עם קושי בראייה ג. עבודה בזוגות
38	5.12.22	א. הגשת עבודה סמינריונית - הרמת ראש ב. DME-הליכה לאחור מאחורי כיסא-תנועת מפרקי הירכיים ג. דיון בקבוצות - עבודה במעונות
39	12.12.22	א. DME- תנועת הידיים בהליכה ב. עבודה עם תינוק + דיון ג. עבודה סמינריונית - התהפכות ד. הרצאה
40	19.12.22	א. DME-חזרה על זחילה: התפתחות אבולוציונית ב. עבודה עם תינוק + דיון ג. עבודה עם בובות - בקבוצות

חופשת ראש השנה

חופשת סוכות

נושאי הלימוד	תאריך	מפגש מספר
א. עבודה סמינריונית: זחילה ב. עבודה עם מכשירי עזר (מדרגות וכד') לגילאי שנה וחצי ג. עבודה בקבוצות: כיצד להציג את שיטת Child'Space להורים ולאנשי מקצוע	26.12.22	41
א. DME - כיווץ עגבות (אגן) ב. סדנה : עבודה עם קב' הורים ותינוקותיהם - המשך הליכה ושימוש במכשירי עזר ג. עבודה בקבוצות במעונות	2.01.23	42
א. DME - גירוי מישושי (ענת אביב-יפת) ב. עבודה עם תינוק + דיון ג. עבודה מסכמת מעבר לישיבה	9.01.23	43
א. DME - עבודה עם שקיות ב. היכרות עם מכשירי עזר עד גיל שנתיים ג. דיון על עבודה במעונות	16.01.23	44
א. DME - עבודה עם כדורים ב. סרט: עבודה עם ילדים עם בעיות קשב וריכוז + דיון ג. עבודה בזוגות	23.01.23	45
א. עבודה סמינריונית: מעבר לעמידה והליכה ב. DME מסכם מעבר לעמידה והליכה ג. הדגמה עבודה עם תינוק	30.01.23	46
א. DME-טכניקות מגע בהתאם לגיל התינוק ומצב התפתחותו ב. הרצאה: כלים מעשיים לפיתוח עבודה פרטית ג. עבודה עם בובות, בקבוצות	6.02.23	47
א. DME - עבודה על כפות הרגליים ב. עבודה עם תינוק + דיון ג. עבודה סמינריונית: טורטיקוליס וDME טורטיקוליס	13.02.23	48
א. DME - חזרה על כל שלבי ההתפתחות, בעזרת בובות ב. עבודה עם תינוק + דיון ג. עבודה בזוגות ועם בובות	20.02.23	49
א. DME - שיעור בתנועה, לסיום ב. סיום וחלוקת תעודות	27.02.23 8:00-13:00	50

** התכנית נתונה לשינויים

דרך ההוראה

הנחיית שיעורים מעשיים, הרצאות המורה ומרצים חיצוניים, ניתוח ודיון בנושאים הנלמדים, הדגמות עבודה הורה ותינוק, צפייה בסרטים, ניתוח ודיון על ההדגמות, פרקטיקום, עבודה עם בובות ואביזרי עזר שונים, עבודת סטאז' במעון או גן ילדים ולמידה עצמית.

ג. חובות התלמיד

1. השתתפות הולמת בדיונים ופעילויות ונוכחות חובה. אפשרי עד 10% חיסורים, באישור.
2. קריאה של החומר הביבליוגרפי
3. הגשת עבודה מסכמת לפי נושאים שיינתנו לתלמידות. דף הנחייה לכתיבת העבודה יינתן במהלך הקורס.
4. עבודה עם הורה ותינוק ועבודה בקבוצה – בפיקוח מורה או אסיסטנט, במהלך הקורס.
5. עבודת סטאז' במעון והגשת דו"ח על עבודה זו.

ד. דרכי הערכה ומרכיבי הציון

25%	1. עבודה מסכמת
25%	2. עבודת סטאז' והגשת דו"חות
25%	3. בדיקת יכולת השליטה בתנועה ופירוט הפעילות שנעשתה
25%	4. מבדק בהתנסות מעשית מודרכת עם תינוק/הורה

ה. מקורות

ספרי חובה
פסיעות ראשונות במרחב / ד"ר חוה שלהב

ספרי ד"ר משה פלדנקרייז:

- הגוף והתנהגות בוגרת / משה פלדנקרייז
- הנסתר שבגלוי / משה פלדנקרייז
- מקרה נורה / משה פלדנקרייז / הוצאת אלף.
- שכלול היכולת / משה פלדנקרייז / הוצאת אלף

ספרים נוספים:

- מודעות באמצעות התנועה – ד"ר חוה שלהב
- התפתחות מוטורית תחושתית ותהליכי למידה / מירי רצון / הוצאת סמינר הקיבוצים.
- הפסיכולוגיה של הילד / ז'אן פיאז'ה / ספריית הפועלים
- יומנו של תינוק / דניאל סטרן
- המח הגמיש / נורמן דוידג'. הוצאת כתר
- המוח ועולם הנפש / מארק סולמס ואוליבר טרנבול / הוצאת הקיבוץ המאוחד
- .The Physiology of the Joints / I.A.Kapandji / Churchill Livingstone Pub

ספרים מומלצים (רשות)

ספרי ד"ר משה פלדנקרייז:

- העוצמה האישית / משה פלדנקרייז / הוצאת אלף.
- פרקים בשיטתי / משה פלדנקרייז / הוצאת אלף.
- האוטוסיגסטיה-בתרגומו של משה פלדנקרייז / אמיל קואה
- פסיעות ראשונות במרחב / ד"ר חוה שלהב / הוצאת צבעונים

ספרים נוספים:

- העולם הבינאישי של התינוק / דניאל סטרן
- כוחו של המגע / פיליפ ק. דיוויס
- הטיפול בנפגעי מוח / ג. דומן ודלקטו / הוצאת צ'ריקובר
- ילדך: חוויה ואינטליגנציה, שלוש השנים הראשונות / אנט קרמילוף-סמית', דניאלה די-נור / הוצאת הקיבוץ המאוחד.
- פסיכולוגיה של הילד והמתבגר - מבוא לפסיכולוגיה התפתחותית / שאול סולברג / הוצאת מאגנס משכל.
- משחק ומציאות / ד.ו. וויניקוט
- Sensory Integration and Self-Regulation in Infants and Toddlers: Helping very young children interact with their environment / G.Gordon Williamson&Marie E. Anzalone
- What Babies and Children Really Need / Sally Goddard-Blythe / Hawthorn Press
- The Infant's World / Philippe Rochat / Harvard University Press
- Normal Development of Functional Motor Skills: the first year of life / Rona Alexander, Regi Boehme, Barbara Cupps / Therapy Skill Builders press.
- The Normal Child / Ronald Illingworth / Churchill Livingstone (1991)
- Sensing, Feeling, and Action/ Bonnie Bainbridge Cohen / contact Editions, Northampton, MA
- A teacher's Window Into the Child's Mind(And papers from the institute for neuro-physiological psychology) / Sally Goddard / FERN RIDGE PRESS, EUGENE, OREGON – USA

במדיה הדיגיטלית:

אתר הגיל הרך – מועדון כתבי עת – התפתחות רגשית. באתר מבחר מאמרים חשובים המתורגמים לעברית
www.gilrach.co.il/category.asp?id=39 –

ספרי אנטומיה

- אנטומיה של מערכת התנועה / ד"ר אלי כרמלי / הוצאת נווה-רם
- אטלס נטר לאנטומיה:
- The Ciba-collection of medical illustrations / Netter Folt (1974) USA Ciba / Novartis
- Anatomy Coloring Book / Wynn Kapit&Lawrence M. Elson / Harper Collins Pub